

Lausunto Fingrid Oyj:n Jylkkä-Alajärvi YVA-selostus ja Natura-arvioinnista

KHALL 06.02.2023 § 22
23/11.01.00.03/2023

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi puh. 040 7393 977

Fingrid Oyj on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle (ELY-keskus) Kalajoen Jylkän ja Alajärven välistä 2 x 400+110 kV:n voimajohtohanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen sekä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin. Arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima esitys hankkeesta ja sen vaihtoehtojen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista. Natura-arvioinnissa tarkastellaan hankkeen vaikutuksia seuraaviin Natura-alueisiin: Huosianmaankallio, Isoraivio ja Pilleskytö, Käärmekalliot, Patanajärvenkangas, Pilvineva, Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva, Ruokkaanneva, Viitajärvi sekä Vionneva.

Tässä ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä tarkasteltavan 2 x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen pohjoisempana päätepisteenä on Kalajoen Jylkässä sijaitseva sähköasema ja eteläisempänä päätepisteenä on Fingridin Alajärvellä sijaitseva sähköasema. Tarkasteltavien voimajohtoreittivaihtoehtojen yhteispituus on noin 395 kilometriä.

Kalajoen Jylkän ja Alajärven sähköasemien välinen voimajohtoyhteys käsittää pääosin kaksi rinnakkaista 400+110 kilovoltin voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkasteltavat voimajohtoyhteyden reitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään ja vain hyvin lyhyeltä osin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Valittavasta reittivaihtoehdosta riippuen voimajohtoyhteyden kokonaispituudeksi tulee noin 165–185 kilometriä. Hankkeessa nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu minimissään pelkästään pohjoisimman Jylkkä-Tolosperä osuuden läntinen osuus, jonka pituus on noin 2,1 kilometriä. Pisimmillään nykyisen voimajohdon rinnalle sijoittuu voimajohtoreittien vaihtoehdoissa noin 41,2 kilometriä.

Reittiosuudella Jylkästä Tolosperälle 110 ja 400 kilovoltin voimajohdot jakaantuvat omille reittiosuuksilleen ja ne eivät ole vaihtoehtoja toisilleen. Kalajoen Tolosperän ja Sievin Kukonkylän välillä tarkastellaan kahta reittivaihtoehtoa, joista läntinen sijoittuu suurelta osin Mutkalammen tuulivoimapuiston 2x110 kilovoltin voimajohdon rinnalle.

Voimajohtoyhteydelle tarkastellaan kolmea vaihtoehtoista reittiä myös Sievin Kukonkylästä Toholammin Höyläsalonnevalle. Niistä läntinen sijoittuu lyhyeltä osin nykyisen 110 kilovoltin voimajohdon rinnalle ja itäinen lähemmäksi Toholammin keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa muodostettiin uusi läntisen vaihtoehdon alavaihtoehto Lestijokilaakson maisema-alueen kiertämiseksi sen länsipuolelta. Kaakkoon suuntautuva Lestijärven haarajohto toteutetaan vain 400 kilovoltin rakenteisena. Kokkolan Hangasnevalta Alajärven sähköasemalle läntinen reittivaihtoehto ja sen kolme alavaihtoehtoa sijoittuvat lähemmäksi Vetelin ja Vimpelin keskustaajamia. Itäinen reittivaihtoehto sijoittuu lähemmäksi Halsuan keskustaajamaa. YVA-selostusvaiheessa itäisen reittivaihtoehdon varrelle muodostettiin kolme kiertovaihtoehtoa asutuksen huomioimiseksi.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Arto Alpia

Esitys

Kunnanhallitus lausuntonaan toteaa:

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman lausunnon jälkeen on noussut esille, että voimajohtolinjan olisi toteutettavissa myös maakaapelina tai voimajohdon ”Tannenbaum”-pylväällä tai Y-pylväällä. ”Tannenbaum”-pylvästä ei ole huomioitu YVA-selostuksessa lainkaan ja ovat suljettu pelkästään kustannussyistä pois YVA-selostuksesta. Maakäyttöä ajatellen, sekä linjastoja varten tarvittavien avohakattua pinta-alaa nähden sekä Y-pylväs että ”tannenbaum”-pylväs vie huomattavasti vähemmän avohakkuuta linjastojen ollessa vain noin 50 m verrattuna harustetun portaalipylyvään 100 m linjastoon. Kunnanhallituksen mielestä kustannussyistä ei voida poissulkea pylväsvaihtoehtoja YVA-selostuksesta ja näitä pylväsvaihtoehtojen ympäristövaikutukset verrattuna yleisesti käytettävään harustettuun portaalipylyväseen. Alueilla, jotka ovat mm. linnustolle tärkeitä ruokintareittejä tai muita maisemallisesti arvokkaita alueita, tulee mahdollisuuksien mukaan maakaapeloida, haittavaikutusten minimoimiseksi.

Kunnanhallitus katsoo, että ympäristövaikutukset pylväsvaihtoehtoja tarkastellessa muuttuvat olennaisesti, kun huomioidaan eri pylväsvaihtoehtoja linjastojen alta poistettavan metsäalamäärät. Kunnanhallitus katsoo, ettei valtion tavoitteita ennallistaa ja ehkäistä lajiston köyhtymistä ole riittävästi tarkasteltu YVA-selostuksessa edellä mainituista syistä.

Reittivaihtoehdosta riippumatta voimajohtohanke on toteutettava uudenaikaisinta ja kapeinta, vähiten luontoa tuhoavaa johtokäytävää ja toteutustapaa käyttäen, koska yksityisille maanomistajille maksettavat, jo ajasta jääneen ja vanhentuneet lunastuslain mukaiset korvaukset ovat vain nimellisiä, eikä uutta lainsäädäntöä ole ehditty vielä säätää. YVA menettely vaikuttaa luontovaikutusten lisäksi keskeisesti myöhempään lunastuslain käyttämisen laajuuteen ja siten maanomistajien asemaan. Vähiten luontoa tuhoava johtokäytävä on ekologisen kestävyden ja luonnonvarojen vaalimisen lisäksi myös sosiaalisen ja taloudellisen oikeudenmukaisuuden kannalta välttämätöntä. Uudenaikaiset luontoa vähiten tuhoavat toteutusvaihtoehdot on otettava avoimesti myös ympäristövaikutusten arviointiin ja edistettävä niiden käyttöönottoa muillakin olemassa olevilla voimajohtolinjoilla, luontoalan vähentyessä Suomessa merkittävästi uusien energiaratkaisujen myötä. Koska maakaapelointia ja luontoa vähemmän tuhoavia pylväsmalleja ei ole esitetty ympäristövaikutusten arvioinnissa lainkaan, pelkästään kustannuksiin vedoten, tulee Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen käynnistää ympäristövaikutusten arviointi tarvittaessa uudelleen. Maakaapelointi ja kapeat pylväslinjat yhdessä olisivat luonnon ja maanomistajien kannalta ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävin ratkaisu.

Päätös

Hyväksyttiin.
